

SEVERINUL

ZIAR POLITIC SĂPTĂMÂNAL.

Prețul abonamentului :
 pe un an 8 coroane
 „ 1/2 „ 4 „
 „ 1/4 „ 2 „
 Prețul unui număr 20 fil.

Proprietar și redactor responsabil :
OCTAVIAN BORDAN.

Redacțiunea : Caransebeș, strada Constantin Burdiz.
 Administrația : Caransebeș, strada Parcului 774.
 Numărul telefonului : 44.
 Manuscripte nu să înapoiază.

Roadele ertării...

„Orice judecător drept al intereselor noastre va recunoaște trebuința absolută a unui puternic *fond moral*, care să ne disciplineze toate îndemnurile, cari ies la iveală în viața publică. Forța morală este singurul apanaj de viață al popoarelor luptătoare. Acest principiu va trebui să ne călăuzească toți oamenii, cari se ridică la suprafață în societatea noastră și râvnesc la rolul de conducători.“ Iată un adevăr eșit din capul căpătușilor dela „Țara Noastră“.

Fond moral! De mult am oftat și oftăm și noi după mult doritul *fond moral*. Noi am înființat organul nostru și ducem o luptă grea contra parazitelor de pe corpul neamului românesc, ca să stărpim minoritatea dela instituțiile românești și să punem baza unui *fond moral*, ca instituțiile create cu multă trudă de înaintașii noștri să nu mai servească ca loc de căpătuire pentru toți naufragiații, cari la școală n’au învățat nimic și își pot tânji viața de pe o zi pe alta numai abuzând de încrederea blândului popor, ci instituțiile noastre să-și și împlinească chemarea, pentru care au fost înființate. Pentru acestea avem însă lipsă de *fond moral*, care lipsește cu desăvârșire în tabără, unde multele omide s’au așezat și rod la sudoarea bietului popor român.

Să ilustrăm cu exemple luate din viața de toate zilele. Avem multe instituțiuni înființate cu scopuri frumoase, cari din lipsa de *fond moral* au tre-

buit să decadă, și azi servesc mai mult spre demoralizare, decât moralizarea poporului. Poporul din fosta graniță militară e sărac. Nimeni nu s’a îngrijit până acum de el. A fost lăsat în grija morții și întâmplării. Ba inteligența română, carea mult se laudă prin cele birturi cu politica intransigentă națională, cu dragostea de neam, au nimicuit instituțiile, cari chemate erau să ridice poporul.

De pe timpul graniței militare aveam în Caransebeș o societate economică, carea dispunea de 100 jughere pământ, case, grădini cu pomi. Scopul era frumos: A servi poporului de model în ale economiei și creșterii vitelor. A prosperat pe timpul bătrânilor, a decăzut sub aripile ocrotitoare ale inteligenței culte de azi, *îmbătută* de iubirea de neam. Secretarul era sufletul reuniunii. Și la acest post *plătit*, s’au îmbulzit *naționaliști*, cu *patentă*. Doi profesori dela institutele noastre diecezane s’au schimbat pentru frumosul onorar la acest post și sub acești indivizi reuniunea a decăzut atât de mult, că a trebuit disolvată, iar’ averea strânsă de înaintașii noștri lipsiți de marele *simț național*, a fost împărțită în toate părțile, iar poporul a rămas cu nimic. Acest fapt însă nu i-a împedat pe intransigenții naționaliști, ca în birturi și adunări să se laude cu *iubirea de neam* și să batjocurească pe toți aceia, cari n’au avut îndrăzneala a compune bilanțe *nereale* sau nu s’au atins cu mâna sacrilegă de banii *elevilor bolnavi și săraci*. Unde a fost fondul moral la astfel de *naționaliști*?

Nu mai vorbim de fondul moral ce a domnit până acum în conducerea bisericii și școlii române. În biserică s’a demoralizat preoțimea și poporul, în școală nu s’a făcut nici un spor, că am ajuns cu cultura poporului nostru de batjocura lumii. Cel mai recent fapt al Conzistorului metropolitan încă ne dovedește, că adevărata moralitate a dispărut din biserică și că mult timp și mai vartos *alți* oameni ne trebuie pentruca să avem un *fond moral*. Se ridică acuze grave contra unui funcționar bisericesc. Se arată cazuri concrete. Se învoacă martori, dar’ forul competent nu ține de lipsă ascultarea martorilor, nesocotește regulamentul disciplinar, care astfel glăsuește la §-ul 25: „Atât *arătătorul*, cât și acuzatul au drept a-și numi câte *unul* sau doi bărbați de încredere pentru controlarea ceretării“.

Se ascultă martori, la cari nimeni nu s’a provocat și cari *nu pot* avea cunoștință despre cazurile concrete arătate și cel cu păcatele în spate se absolvă de pretinii săi. Afacerea se aplanează. Pretinii se adună, se sfătuiesc, fac presiune asupra metropolitului, cu amenințări de treceri la unire etc., și își ajung scopul. Conzistoriul metropolitan *desconsideră* dispozițiunile regulamentului disciplinar și sub presiunea amenințărilor aprobă un decis *nelegal*.

Iar dacă lucrul ajunge la ministru și ministru îl îndeamnă pe capul bisericii să țină legea, atunci toată haita e în strigare, că se calcă auto-

CHEAG pentru strângerea brânzei, garantat, nesticăcios, se află în formă de esență în sticle și în pravuri la

„SEVERINEANA“ societate comercială pe acții în CARANSEBEȘ.

mia. Unde este *fondul moral* în conducerea bisericii noastre?

Să trecem la altă instituțiune.

Strămoșii noștri au înființat Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român“ cu cel mai frumos gând. Era scopul măreț de a ridica cultura poporului. În realitate însă ce se face? Asociațiunea ține an de an adunări generale. Inteligența se adună, se cetesc niște rapoarte săci. Se ține câte un discurs, sau disertațiune cât se poate de proastă, și partea oficială e gată. Urmează lucrul principal: *banchetul*. Aici reînvie *vârtutea străbună*. Se țin toaste, se constată, că timpurile sunt grele, că poporul e înapoiat în cultură, e sărac lipit pământului, se laudă conducătorii, se laudă comitetul central, comitetul local, mai auzi câte un toast în onoarea *sexului frumos*, se dă premiu celei mai frumoase, și toți ne îndepărtăm la ale noastre cu cele mai *plăcute și dulci* suveniri și fericiri ne simțim, că am putut conveni cu pretinii și că ne-am *petrecut de minune*.

Poporul? El sărmanul nici idee nu are despre cele petrecute în jurul său, cel mult câte un *birtaş* mai simte roadele binefăcătoare ale „Astrei“. Iar noi, de dragul petrecerii frumoase toate le ertăm, celor ce s’au cocoțat în fruntea afacerilor, nu căutăm să împedecăm căpătuirea cutărui *neam*

„*prost și leneș*“, nu cerem activitate serioasă și cinstită.

Am răbdat destul. Timp îndelungat am privit cu îngrijorare la vandalismul ce s’a comis pela diferitele instituțiuni ale poporului românesc și credem, că a sosit timpul, ca ordine să se facă pe toată linia, ca cei nemernici, *proștii și leneșii* să se dee în lături din calea progresului poporului românesc.

Situația politică. După-ce ministri Kossuth și Andrassy, au fost în audiență la Majestatea Sa, se pare, că criza se apropie de rezolvare. Membrii guvernului țin zilnic consfătuiri, pășind în contact și cu ceilalți conducători ai diferitelor partide politice.

Unde-s banii. . . ?

Unde-s banii? Cu această modestă întrebare ne-am adresat în timpul din urmă atât derbedeilor dela fițuica „*Lupta*“, cât și dlui dr. Mihályi, președintele clubului deputaților naționaliști. S’a întâmplat adecă, că mai mulți români însuflețiți din capitală au jertfit pe altariul culturii române frumoasa sumă de 1000 coroane, pentru a se împărți între acei învățători, cari vor fi ostenit mai mult cu instruirea analfabeților. Cel puțin așa ne vestea fițuica „*Lupta*“. E trist, că am ajuns la cursuri pentru analfabeți, după-ce

poporul nostru a jertfit din greu pentru susținerea școlii confesionale, dar dacă cei chemați nu și-au făcut în *trecut* datorința "de oameni cinștiți, eram veseli, că s’au aflat și astfel de bărbați, cari să jertfească și *bani*, și pentru care fapt laudă li-s’a adus din partea „*Luptei*“. Ne-am bucurat cu atât mai vârtos de acest fapt, pentru-că dedați am fost să vedem, că mulții advocați au fost până acum învățați să stoarcă banul dela popor, și în schimb să nu-i dee decât niște fraze goale.

Cursurile pentru analfabeți s’au sfârșit, iar cei demni și-au luat răs-plata. Am căutat să aflăm, cine au fost fericirii, cari au primit din suma intrată la „*Lupta*“. Am aflat, că de acolo nu s’a împărțit nimic, ba dat ni-a fost să aflăm, că știrea cu suma de 1000 cor., a fost numai *născocită* din partea derbedeilor dela „*Lupta*“ pentru a seduce poporul și a-și face reclamă. Nu am crezut și nu credem, că la „*Lupta*“, deși acolo s’au căpătuit și să căpătuesc diferite existențe, despre cari și *Birăuț* a scris, că au *defraudat*, zic nu credem, că acolo să fie oameni atât de decăzuți, ca să fie capabili a comite astfel de lucruri. Din cauza aceasta, și pentru ca să se facă lumină am cerut deslușirile de lipsă.

Acum ese epurile din tufă. În

FOIȚA.

Codrul tace și eu plâng.

Tăcută, ca o taină,
Din Slăvi să lasă sara
Cu dor răsun-o doină,
Sosit-a Primăvara.

Tânguitor izvorul,
În pacea din pădure
Își cântă și el dorul,
Izbind râpile dure.

În munte moare ziua,
Și ’n ramuri moare cântul
Pustie ’n vale-i stâna,
E ’n liniște pământul.

S’aprend luminătorii,
Pe bolțile senine
Pe rând s’astern feciorii,
La strungă, ca să cine.

Începe-a plânge doina,
Pe munte ’n pacea lină
Răsare mândră luna,
De farmece e plină.

Uitatul, dat robiei,
În struna lui sărmanul
Dă cale lăcomiei,
Stângându-și, biet, pojarul.

Ca un vulcan își varsă,
Durerea și amarul
Ș’apoi să lasă ’n cursă,
De dor e prins sărmanul.

Mi-aduc aminte bine,
Ce fericit eram,
Cu plugul dângă mine,
La brezde răsturnam.

Încremenit cu ochii,
Rămași în fundul zării
Ascult durerea doinii,
Lăsându-mă uitării.

În ia-i noian de jale,
Din lumi de mai de mult
Pe iarba dângă cale
Mi-e dulce s-o ascult.

D’acolo privesc apa
Izvorului curat
Și plâng, cotându-mi steaua
Vieții, ce-am lăsat.

În negru vârf de munte,
Pe iarba crudă, deasă
Zdrobit de chinuri crunte,
Durerea mă apasă.

Și plâng, căci el mi-e dorul,
Să plâng neîncetat
S’admir dulce izvorul,
Din codru dîngă sat.

Cele din urmă raze
Din soare ’ncet să stâng,
Din munte privesc codrul
Ce tace — și eu plâng

George M. Dopp.

Maxime și cugetări.

Virtuțile se pierd în interes, după cum fluviile se pierd în mare.

*

Nu disprețuim pe toți acei, cari au vi-tiuri, dar disprețuim pe acei, cari n-au oare-cari virtuți.

La Rochefoucauld.

*

A iubi înseamnă a prefera pe altul în locu-ți. Nu vom putea înțelege iubirea în alt chip.

Tolstoi.

Anecdote.

Insușirile diferitelor popoare.

Francezul inventează de toate, Jidanul cântă de toate, Neamțul mănâncă de toate, Ungurul injură de toate, Românul râde de toate, Bulgarul se miră de toate, Țiganul fură de toate, Turcul se supără de toate, Englezul vinde de toate.

Nr. 94 al fiuicei sale D. Birăuț publică o declarație, în care ne spune, că acum s'a *reîntors* dela București și că unii *prieteni* (de sigur *I. Roman, soful de muncă*. Nota culegătorului), i-a atras atențiunea asupra provocării *Severinului* de a da dare de seamă despre banii incurși.

E *șiret* socialistul. Declară, că e gata a da socoteală celor ce au contribuit la acea sumă, eventual ori-cărui român cinstit, numai samsarilor dela „*Severinul*” — *nici-odată*. Auzi analfabetul. Dar trebuie să știe, că e chestie de *cinste*, că tocmai înaintea contrarului să stai cu fruntea *ridicată* și *senină*. D. Birăuț trebuie să se bucure, că „*Severinul*” i-a dat ocaziune să arete în fața lumii românești, că în redacția *Luptei* se lucrează cu mijloace cinstite.

Ce înșamnă cuvintele analfabetului: „*dar samsarilor dela „Severinul” — nici-odată?*” Înșamnă nici mai mult nici mai puțin, decât, că e strâns cu ușa, și că afară de cei dela „*Severinul*” nu se va afla nimeni, cari să-i tragă pe cei dela „*Lupta*” la răspundere, iar ei trec în fața lumii de mari apărători ai cauzelor românești.

De altfel noi nici nu stăm de vorbă cu un astfel de analfabet, pentru că cu cele 4 clase elementare ale lui, nu-l ținem capabil să fie *conducătorul* unui *organ* al partidului național. Nu am cerut și nu cerem deslușiri dela Birăuț, pe care noi îl ținem capabil cel mult pentru meseria de *culegător-tipograf*, ci cerem din *nou* și cu *insistență* deslușiri dela redacția, eventual administrația *organului* partidului național „*Lupta*”, că ce face cu suma de 1000 coroane, care, după scrisorile lor, a incurș la redacție cu destinațiunea de a se premia conducătorii cursurilor pentru analfabeți? Aceștia sunt bani publici, stau sub controla poliției, și cei-ce i-au primit, sunt *moralicește* siliți să dea dare de seamă. Cel puțin așa lucrează oamenii *cinstiți* și noi nu credem, că și cei dela *Lupta* vor avea nobila ambiție de a nu fi suspiționați, că servesc publicul cetitor cu minciuni, sau că voesc să dea dare de seamă despre banii publici.

Pe *Birăuț* nu-l putem considera de conducător al unui organ de publicitate, cu el nu stăm de vorbă, și dela el nici nu cerem deslușiri în cauza banilor incurși. E înșamnă *chestie de onoare* pentru deputații naționaliști români să declare în public, că oare „*Lupta*” mai poate trece de organ al partidului național și dacă da, e da-

torința morală a lor să clarifice afacerea cu suma de 1000 coroane.

La multe instituțiuni s'au delapidat enorme sume din sudoarea poporului român și aceasta ne impune datorința, ca despre orice bani publici să cerem dare de seamă, ca să nu se mai facă batjocură din munca cinstită a poporului românesc.

Deci eșiți din tufă. Să se facă lumină! *Deputații naționaliști români au cuvântul!!!*

Acum o mică răfuială cu D. Birăuț. L-au ajuns frigurile, când a cettit provocarea noastră, pentru că numai un om prins de friguri poate scrie următoarele:

„Totodată resping cu indignare acuzele perfide ale „*Severinului*”, care ar putea află cu puțină logică, că dacă nu s'au lipit de degetele și de sufletul meu zecile de mii ale stăpânului „*Severinului*”, banii diavolești ai lui Burdia, cu atât mai puțin se vor lipi bani de altă natură.

Delapidarea poate fi măestria acestora dela „*Severinul*”, cari trăesc din mila altora, dar a mea n'a fost nici când”.

În șirele noastre n'a fost nici un singur *c u v â n t* despre *delapidare* și mult ne mirăm, că este atât de *nervos*, când i-se cere darea de seamă despre niște bani publici, ceea ce cei dela „*Lupta*” și fără provocarea noastră aveau datorința să o facă. Noi li-am atras numai atențiunea asupra datorinței *omului de omenie*. Altcum stăm înșamnă cu banii primiți dela dl Burdea.

D. *Birăuț* era la marginea gropii. Sărac, lipit pământului, flămând și setos în pragul unui proces de presă, care îi punea în perspectivă o închiisoare de vre-o doi ani și prin urmare ruina totală a lui și fetițelor lui, cu lacrimi în ochi s'a prezentat dlui Burdea și i-a cerut sprijinul. Dl *Burdea* s'a îndurat de cel *umilit*, l-a ridicat, l-a scos dela închiisoare, i-a dat de mâncare, i-a mântuit familia și i-a dat *bani*. *Birăuț* a primit *banii* dlui *Burdea*, îl laudă în foaia lui, batjocurea deputații naționaliști, a ținut adunare poporală, în care a asămănat pe dl *Burdea* cu *Gozsdu* și alți fruntași ai neamului nostru, în chimbul paralelor primite dela dl *Burdea* a încheiat cu acesta un contract la notar public, în înțelesul căruia *direcțiunea politică* a „*Poporului Român*” avea să fie croită de dl *Burdea*, iar când a venit Vlad și partidul național și i-a îmbiat cu câteva mii mai mult, s'a *vândut* din nou, a lovit în binefă-

cătorul său și a „*râs în pumni*”. Să nu afirme D. *Birăuț*, că banii dlui *Burdea* nu s'au lipit de sufletul său. Aproape un an și-a ținut *sufletul* din banii dlui *Burdea* și acel suflet nu se mai poate curăți de greul păcat, ce l-a comis față de binefăcătorul său. — După cele întâmplate ne mirăm mult, că un *Birăuț* mai poate jucă rol în viața publică românească, dar' ce să facem, dacă mulți *fruntași* ai neamului sunt cu musca pe căciulă, iar *Birăuț* îi ține în lanț, pentru că le cunoaște păcatele, le știe slăbiciunile. Au ajuns reprezentanții unui popor să fie unealtă în mâinile unui analfabet. Triste vremuri!

Cât pentru *delapidatori*, înzădar se va osteni analfabetul *Birăuț* să-i caute în jurul „*Severinului*”. Arunce-și privirea asupra prietenilor dela *Ceransebeș* și *Mehadia* ai fiuicei „*Lupta*” sau rămână la el acasă, pentru că doar el a scris negru pe alb, că la „*Lupta*” au fost căpatuiți *mulți naufragiați și defraudanți*, la cel mai nou număr al „*Poporului Român*” declară de *hoț* pe un *colaborator intern* de ai lui *Birăuț*.

Ce cauți d-ta *delapidatori de bani* în altă parte? „*Warum in die Ferne schweifen, wenn das Gute liegt so nahe?*”

Iar celor dela „*Lupta*”, chiar cu pericolul, ca din nou să-l scuture frigurile pe D. *Birăuț*, le zicem neîncetat:

„*Unde-s banii?*”

Adunarea generală

a reprezentanței orașului Caransebeș.

Adunarea generală-ordinară de primăvară a reprezentanței orașului nostru, se va ținea Sâmbătă în 19 l. c. st. n. la 9 ore a. m. în sala cea mare a magistraturii. La ordinea zilei e un program bogat, constător din 51 puncte spre dezbateri.

Dintre punctele mai însemnate amintim următoarele:

„Raportul primarului pe anul 1908. Câștigarea prin schimb a plațului parohiei rom.-cat. de lângă turnul pompierilor. Planul și specificarea de spese, referitor la zidirea halei de carne și alimente. Planul și specificarea speselor, ref. la așezământul călăului de câni. Planul despre zidirea pe locul târgului a casei notariale (pentru pașapoarteie vitelor etc.) Înființarea oficiului economic orășenesc și stabilirea preliminarului referitor la acesta. (Datorințele acestui oficiu sunt: măturarea și stropirea regulată a strădelor, depărtarea gunoiului, susținerea trăsurilor și vitelor de prăsilă etc. Se plănuiește pentru acest scop casa magistraturii cea veche.) Recercarea inginerilor cat. exmiși pentru schimbarea numirii fluviilor. Luarea de nou în arândă a muntelui „*Turcelul*”. So-coata orașului pe anul 1908. Lărgirea dru-

mului ce duce spre stațiunea Caransebeș-figlărie. Întărirea prin peatră a râului Sebeș. Construirea drumului ce duce spre locul de vară din Teuș și preliminarea speselor împreunate cu aceasta. Chestia figlăriei orășenești. Zidirea spitalului orășenesc și declararea acestuia de spital public. Constituirea comandamentului pompierilor orășenești. Asfaltarea cu ciment a stradei principale, strada Timișorii și strada Orșovei și spesele împreunate cu aceasta chestie. Publicarea mai multelor decizii ministeriale și jurisd. comitatense, referitor la înființarea deosebitelor funcții, precum și chestia modificărilor acestora. Concediu, etc.

Din programul scârșat, ce-l publicăm, să constatăm, că chestii de mare interes public sunt la ordinea zilei, referitor la cetățeni și la orașul nostru și e în interesul reprezentanților orășenești a fi de față la dezbateri, deoarece obiectele înșirate aduc cu sine curiozitatea generală.

— D. —

Pentru ce? Ziarele ne aduc o știre curioasă. Academia Română a ales pe vicarul Vasile Mangra de membru ordinar. Eram de dați, că la Academia Română de un timp încoace să între toate *nulitățile* literare, dar' la atâta cinism nu ne-am așteptat. Ce a lucrat Vasile Mangra în lungă-i viață? Unde-i sunt meritele lui literare? Ani întregi a tras salariul de profesor fără să funcționeze, ci a umblat ca un fel de agent politic pe mahalalele Bucureștilor, unde era *prea bine* cunoscut sub numirea „*Celibidache*”. A organizat congrese politice, a înființat pe banii dlui D. Sturza fițuica „*Tribuna*” din Arad și a prostiț poporul. *Literatura?* Cu așa ceva nu s'a ocupat Vasile Mangra în viața sa. N'a scris acest om nimic de dai doamne, afară poate de *pamfletul* scris pe grei bani despre *destituirea* metropolitului primat al României. Când batjocură s'a făcut în România cu biserica ortodoxă, destituindu-se prin cele mai murdare mijloace capul bisericii române autocefale, atunci afară de *Vasile Mangra* nu s'a aflat bărbat în întreaga biserică ortodoxă-română, care cu pana să apere un act de rușine, săvârșit de dl D. Sturza. La Academia Română tot clica Sturza e mare și tare și — așa se vede — au voit acum să deie satisfacție unui *vechii* și *credincios* agent al clicei. Să nu-i facem nici dlui Mangra nedreptate. În timpul din urmă poate că în vederea alegerii sale de membru ordinar, s'a ocupat și el cu știința, a scris o monografie despre Sava Brancovici, dar' aceasta nu-l putea ridica între nemuritorii neamului.

Dacă Academia Română a ținut să aleagă la locurile vacante, literați dela noi, avea pe arhimandritul *Ilarion Pușcariu*, care pe terenul istoriografiei bisericești a muncit cu mult mai decât V. Mangra. Sau puteau alege pe dl dr. *George Popovici*, protopopul Lugojului, care deasemenea s'a distins prin scrierile sale.

Alegerea lui V. Mangra însă nu poate servi spre cinste științei.

NOUTĂȚI.

KĂLINDAR SĂPTĂMĂNAL.

Anul 1909. Luna Iunie (Ciresar) are 31 zile

Zilele	Calendarul vechiu	Calendarul nou
Dum.	7 M. Teodot	20 Laura
Luni	8 M. T. Strat.	21 Aloise
Marți	9 P. Ciril	22 Paulin
Merc.	10 M. Timoteiu	23 Etelrud
Joi	11 Vart. Varn.	24 Bot. Ioan
Vin.	12 P. Onofrie	25 Prosper
Sâm.	13 M. Acilina	26 Ieremie

Dum. 4 d. Rus., ev. Mat., c. 8, gl. 3, v. 4.
„In verdea aceea intrând Isus în Capernaum...”

Știre personală. II. Sa dl conzilier reg. și deputat dietal *Constantin Burdia*, s'a reîntors din capitală acasă.

Numire. Dl ministru de justiție a numit în postul de notar la tribunalul din Lugoș pe dl Iosif Baan, de prezent practicant în drepturi la trib. din Nyiregyháza.

Comisar ministerial pentru examenele de maturitate la gimnaziul român gr. ort. din Brașov a fost numit pentru anul acesta domnul Dr. Iosif Siegescu, profesor în Budapesta și deputat dietal.

Alegerile supletorii de deputați sinodali în dieceza Caransebeșului, au fost, alegându-se: deputați preoțești: În cercur Bozovici: Alexandru P. Popovici ppresb. în Oravița; în cercul Teregova: preotul Pavel Șandru deacolo; în cercul Jebel: preotul Moise Olariu din Sacoșul-turcesc. Deputați mireni: În cercul Jebel: II. Sa dl George Serb și Dr. Dimitrie Cioloca, în cercul Lugojului: Dr. Ștefan Petrovici, avocat și deputat dietal.

Un catichet — model. În 11 Iunie st. n., s'au ținut examenele din religie, la școalele elementare de stat din Caransebeș. A participat cu această ocaziune un public numeros, împreună cu părinții elevilor. Răspunsurile date de elevi și de fete, au fost la culmea așteptărilor, publicul prezent a rămas încântat de precisiunea în studierea religiei ale tinerelor mlădițe. Dl preot *George Buru*, în calitate de catichet la școalele susnumite, și-a câștigat iubirea, stima și mulțumirea, atât a celor prezenți la examen, cât și a părinților elevilor, pentru examenul făcut cu atâta succes, de mlădițele încredințate dânsului spre studierea religiei, care e temelia cea mai sănătoasă a unui neam. Dl comisar conzistorial *Loichită*, care a fost de față la examen, a felicitat pe dl catichet *George Buru*, exprimându-i mulțumirile sale, pentru succesul atât de frumos, ce l'a făcut cu elevii.

Dela curtea cu jurați din Caransebeș. S'a continuat cu deabaterile următorilor criminali: În 7—8 Iunie procesul lui Nicolae Hodorescu și Petru Zăbăilă din Domașnia, cari au înjunghiat pe Valean Micșa, în urma unei certe ce au avut-o la birt, în Ianuarie a. c. au fost osândiți primul la 8 ani, al doilea la 3 ani. În 9 Iunie procesul lui Ioan Sârbu jun. și Gligor Sârbu din Vár, cari din dușmănie au spart capul cu ciomege, omorând pe propriul lor văr Ioan Sârbu. Cu toate, că unii susțin, că nu ar fi ei criminalii, tribunalul i-a osândit pe primul la 3

ani, pe al doilea la 1 an temniță, acuzații s'au mulțumit cu sentința adusă, ne apelând În 11 Iunie procesul lui Dionisie Negru codrean în Topleț, care a fost acuzat cu omor intenționat, pușcând pe Moise Hrelea, pe care l'a aflat furând lemne din pădure, aceasta s'a opus lui Negru, care însă l'a pușcat. Jurații considerând starea de apărare în care eră Negru, l'a aflat nevinovat, împlinindu-și datoria de codrean. Tribunalul l'a achitat pe acesta, deasemenea și pe fratele lui Hrelea, care la auzirea vestii, că Negru a pușcat pe fratele lui, a pus mâna pe topor și s'a dus să răsbune moartea fratelui, răbind pe Negru. Tribunalul luând în considerare starea lui iritată, l'a achitat. În 14 Iunie s'a pertractat procesul lui Petru Stângu din Cornereva, care în 15 Februarie, a omorât cu lovitură de săcure pe soacra lui: Chirilă Maria, a rănit apoi pe socrul său și pe cumnatul Floria Chirilă, cari au sărit asupra lui. Tribunalul l'a osândit la 3 ani și 6 luni temniță grea. La toate pertractările dela început, a funcționat, în calitate de talmaciu dl *Atanasie Fileru*, secretar la magistratura orașului nostru.

Mandatar mitropolitan pentru alegerea de episcop al Caransebeșului a fost numit I. P. C. Sa părintele arhimandrit și vicar episcopesc Filaret Musta. Alegerea se va ținea în 29 Iunie v. (12 Iulie n.).

Pentru examenul de gimnastică a elevilor dela gimnaziul reg. din loc, care se va ținea Sâmbătă în 19 I. c., dl ministru de culte *Apponyi* a semnat 60 de cor. Examenul acesta, ce se ține pe câmpul de exercițiu militar va fi important. Îndemnăm din parte-ne onor. public a participa în masse, deoarece va fi surprinzător.

Alegere de notar. Săptămâna trecută a fost alegere de notar în Goruia, s'a ales dl Petru Ciorogar de prezent adj.-notar în Mersina.

Dare de seamă. Cu ocaziunea celor două producțiuni, ale școlariilor dela școalele elem. din loc, ținute în sala Lichtneckert, au fost următoarele încassări: dela ambele producțiuni 841 cor. 60 fil. Spesele avute cu ambele producțiuni sunt de: 201 cor. 20 fil. Venit curat deci a fost 640 cor. 28 fil., care sumă s'a și trimis la internatul învățătorilor comitatului Caraș-Severinului, pentru care scop a fost și aranjate producțiunile. Tombola a adus un venit de 96 coroane. Suprasolviri au încurs dela domnii: Dr. Mayer W. 5 cor., Faragó K. 1 cor., Buru G. 3 cor., Erdélyi J. 1 cor., Popovici not. cerc. 3 cor., Oltean A. (Poiana) 2 cor., Deutsch J. 1 cor., Márkossy S. 1 cor., Mészáros G. 2 cor., Müller F. Jakab 1 cor., dela fabrica de electricitate 5 cor. 20 fileri.

D-na Vlad, care după-cum anunțasem și noi, a fost osândită, pentru agitare, la 1 lună temniță de stat, — după-cum aflăm a fost agrafiată.

Daruri pe seama gimnaziului sup. reg. din Caransebeș. Primum dela direcțiunea gimnaziului următoarele: dl primar *Octavian Bordan* în iubirea cea mare a sa ce o are față de tot ce e cultural, a avut bunăvoința a dărui pentru biblioteca profesorală dela gimnaziul superior reg. din loc, o *colectă de cărți a celor mai valoroși scriitori*, anume: „*Remekirók könyvtárát*”, con-

stătătoare din 50 opuri, legate în leg. de lux, în preț de peste 250 cor. Pentru această dăruire direcțiunea gimnaziului își exprimă adâncă mulțumire și recunoștință.

Pentru premiile elevilor, în studii și premiaților la examenul de gimnastică, au încurs până acum următoarele sume: dela domnii: Constantin Burdea 20 cor., dr. N. Ionescu, dr. Róth H. Ernő, dr. Rieger Aladár, dr. Mayer Vilmos, Smelcz Gyula, Radó Lipót, Fűszás Sándor și dela banca „Első tak. pénztár“ câte 10 cor. Dela dnii Makassy Vilmos, dr. George Labonțiu și dr. Gajda Béla câte 5 cor. — Cărți pentru premiu au dăruit următorii: Dl primar Octavian Bordan 9 opuri de mare valoare în legătură fină, apoi dnii Czirkó János 2, dr. Gergely Illés 2 și Gajda Béla 4 opuri în legătură de lux. — Pentru toate aceste marimoase daruri, corpul profesoral și direcțiunea gimnaziului din loc își exprimă mulțumirile lor față de toți aceia, cari prin obolul lor încurajază atât de mult învățământul.

Greva muncitorilor din băile de carbuni dela Anina. De câteva zile 800 muncitori s'au pus în grevă acolo. Pretenziunile muncitorilor sunt: schimbarea oarelor de muncă. A sosit la Anina dr. Coșofan, insp. gen. de mine, pentru a se pune în pertractări cu membrii de încredere a muncitorilor.

A căzut din tren. Zilele trecute, femeia Maria Cherescu, eșind din vagon pe gangul trenului, se pregătea tocmai să se coboară în gara Iablanița. Din nenorocire a lunecat pe treptii vagonului, tocmai când acesta se apropia cu repeziciune de gară. Nenorocita a ajuns sub roate, strivindu-i capul și brațul cu desăvârșire. După câteva minute de chin a murit. Femeia era din Crușova și mamă la mai mulți copii.

Cale ferată industr. nouă. Calea ferată îngustă dintre Reșița—Delinești s'a deschis în fața autorităților în 15 și 16 I. c. Au fost de față dl Issekutz Aurél sobcomite, Milutinovits János protonotar comit. și dr. Fischer Benő membru în comisiunea de stat.

Un voluntar trecând peste apeductul din apropierea dela Porta Maggiore a căzut în apeduct și sivoiul apei l-a luat așa de repede de pe picioare, încât nu s'a putut prinde de nimic. După o oră l-au găsit mort în una din marile cisterne ale apeductului.

Ivirea lăcustelor în România. Ministerul român al agriculturii a fost informat cumcă în unele localități de pe malul Dunării, în partea dinspre Bulgaria, s'ar fi ivit lăcustele, cari fac mult rău sămănăturilor. Ministerul a dispus să se controleze acest svon, și în caz când s'ar dovedi temeinicia lui, să se ia măsurile de prevenire, ca acele lăcuste să nu treacă și în țara noastră.

De bucuria ploii. Săptămâna trecută, Isac Vasile din Jidovini, de bucuria, că cerul s'a îndurat de a trimis ploaie peste câmpul aproape ars de secetă, s'a pus pe băute la birt. După ce beat s'a culcat apoi, în pat i-s'a făcut rău și după puține minute a murit. Pe nenorocitul l-a omorât băutura.

Atragem atențiunea cetitorilor la publicațiunea aflătoare între anonșuri referitoare la coasele de oțel de St. Anton. — Acela care întru adevăr dorește a introduce coasă bună, să nu întârzie a procura catalogul despre prețurile acestor coase renumite.

Rugăm pe toți acei domni abonenți, cari nu și-au reînnoit abonamentul, eventual, sunt în restanță, să binevoiască a trimite taxele, ca să nu fim constrânși a sistă expedarea pe mai departe a foii. Luând în considerare micul preț de abonament, apoi uriașele spese ce le avem cu tipărirea foii, — iubiții noștri cetitori — vor grăbi a satisface pretenziunilor noastre juste.

Prețul abonamentului se poate vedea din fruntea foii. Economii, preoții, învățătorii etc., cari sunt săraci și cer anume foaia, se favorizează de preț redus. Se înțelege, că au să documenteze aceasta.

Se avizează totodată onor. cetitori, că aceia, cari ne va mijloci 10 abonenți regulați, va primi din parte-ne un număr gratuit. Rugăm totodată pe amicii și iubitorii foaii noastre, cari consimt la ideile drapelului desfășurat de noi, ca în cercurile de cunoștință a lor să lățească foaia „Severinul“.

Pentru care mulțumindu-vă anticipative semnăm cu dragoste frățească:

Redacțiunea și Administrațiunea foii „SEVERINUL“.

Corespondență.

Onorată Redacțiune!

Grăbesc să Vă avizez despre marea ispravă ce o făcureți niște nechemate la o adunare nepoftită de nime, la noi în Oravița, în 13 a lunei curente.

Vătavul comitetului, ce se numește pe sine național, mai bine, al clubului naționalităților, fără naționaliști, zgriburătorul pe la ușile celor ce au câte ceva de lins, socialistul Birăuț, a apărut nechemat și nepoftit la o adunare unde aleargă poporul de pe sate mai ales, feciorandrii de pe la coruri, cei ce șed pe la ulițele satului și iscodesc minciuni, ca să le spună numai despre schimbarea catastrului, despre spăii că fân pământie mai slab plătite ca oamenii noștri, și alte minciuni fără nici un rost.

Mare fu mirarea poporului când îl văzură numai pe el, mai ales că s'a lățit vestea că vin ablegații naționali să aducă stâlpari verde de maslin poporului, și cum îl văzură și le începă a vorbi despre lucrurile ce și plăeșul satului știe deja de o lună, începură a se împărășii rușinați, căindu-se că și-au bătut picioarele până la Oravița.

Ca apoi să se pună pupăză pe colac, se sui să vorbească și cel din vârful scirului avocatul Nedelcu, cel cu liferarea de parohii și care se face luntre și punte ca să arete poporului de mare, aici în Oravița, doși sârmanul e mic, mititel, plin de pizmă și răutate, dar tare meșter în d'ale liferării și în țesutul de intrigi între popor și conducătorii săi dela sate. Acesta cum se sui, așa se și cobori, deprimat că nu pută îmbătă nici el cu apă rece pe bietul popor ascultător. Mai mare-ți era mila de el, când se dete jos dela tribună, cum înghița la noduri seci, că nime nu-l gratulează nici îi strigă vre-un „Să trăiască!“

Mă gândeam mult și șopteam și mulți din popor, că unde ești Ilustrisime domnule Burdea, ca să le spulberii minciunile ca la

adunarea băncii „Plugarul“ dela Cacova unde atât de nimerit și de fain îl spălași pe acest fișcăluț, care făcuse spume la gură cu ortacii săi și cari apoi de rușine plecară din sală rușinați și ploiați?!

Sârman popor din Bănat, pe cine ai rămas ca să te învețe, să-ți arete calea de bunăstare, pe un Birăuț, tipograful, care să miră cum să-și plaseze biata foaie prin popor dimpreună cu calendarul său fără nici un rost și apoi ce ortăcie cu cel-ce aici în Oravița sârmanul ar voi să se facă mare și nu știe cum.

Fapte domnilor! și nu vorbe săci, cere poporul; lucruri și învățături, ce duc spre un folos practic și izvoare de bunăstare, nu palavre și lucruri ce știe și plăeșul satului. A trecut vremea minciunii și a făgăduelilor, cerem fapte și nu dela voi cei nechemate și nepoftiți, cari toți aveți și tindeți spre interese, ci dela aceia, cari ne sunt adevărații binevoitori și cari nu așteaptă ca să le venim în cancelarie, pentru câte un proces etc.

Alegătorul de lângă Nrul 14 dela Oravița.

*

Lucruri urite din Cacova.

În timpul numit al civilizațiunei, cred că aflui de prisos a eneră gravaminele decadenței noastre morale. Cauza cea mai de căpetenie, zace în însuși firea noastră, care mai mult este înclinată spre rău.

Instinctul, care ne duce la astfel de pași, este lipsa de cultură adevărată, căci omul adevărat cult, nu poate comite ilegalități, pe când unul, care are cunoștințe superflue, altcum zis semi-cult se duce nu numai el, dar duce și poporul care-i este încredințat, la prăpastie; căci un om cu simțeminte adevărate morale, este omul păcii, omul dreptății și omul înaintării. E lucru din fire dureros, când omul zace în închipuirea aceea, că posedă, D-zeu știe, câtă cultură, căci lipsit de simțul buneicuvinițe, încetează orice vârtute. Astfel de om ne-a dăruit și nouă căcovenilor soartea — sau cum să mai zicem — pe capelanul Valeriu Dabiciu supra-numit și popa-vrăjitoare. Ca onoratul public să aibă idee despre omul acesta, că cine e și ce fel de isprăvuri face prin comuna noastră, dați-mi voe a vă enara câteva amănunte despre dânsul: Întâiu de toate este un om din fire flecăcios, adecă vorbește verziuscate de nu știi de firul vorbelor, dându-se pe sine de omul-sfânt, căci vezi Doamne, capelanul-vrăjitoare umblă pe la sfânta mănăstire „Călugăra“, de unde vine cu buzunarele pline de lovei. Și cum să nu vină cu buzunarele pline de lovei, când părintelul nostru face molitve babelor cu câte 30, 40, 50 și 60 cruceri, ba și cu câte un fl., zicând la sfârșit: „Leac să vă deie Precesta“. Acuma ne întorcem la comuna noastră Cacova și să vadă onor. public, cum a procedat acest părintel la alegerea comitetului parohial. În 15 Martie s'a ținut sinodul parohial pentru alegerea membrilor comitetului și epitropiei parohiale. Ca părintelul Dabiciu să-și poată vâri oamenii săi, de săptămâni de zile, îl vedeai cu cartea subsuoară, făcându-se că cetește pe cineva, mergând pe la oamenii săi, a se consulta și a combina, că pe cine să pună în comitet, căci deviza lui era: numai oameni de-a mei, fie aceia cu ori-și-ce moral. Se deschide sinodul, în ziua sus amintită. Președintele sinodului, socru părin-

telului Dabici, cu numele Fotie Adamescu, care după legile noastre bisericesti nici nu ar putea fi membru al sinodului, căci trăește în concubinagiu.

Propune ca să se aleagă o comisiune de 6 membrii, ca să compună lista de candidare. Deodată păsește un agent al preotului Dabiciu, și predă președintelui o listă, din care se cetește numele candidaților, la care argați năimiți și presvadați strigau, că sunt buni, iar președintele îi declară de aleși.

Că procedura aceasta a fost corectă, o lăsăm în competența Ven. Consistor, unde s'a făcut apelată. Mă mir însă de foaia cofăriță „Lupta“, care scrie, că în comuna Cacova s'au ales în comitetul parohial frunțașii comunei, ca să vadă on. public, că cine s'au ales voi aminti câteva nume de a frunțașilor, vorba „Luptei“.

Eu zic însă, că nu frunțașii comunei s'au ales, ci s'au ales oameni bețivi, certareți, cari în loc de a merge Dumineca la sfta biserică, mai bine merg la crâșma crâșmăriței „Măriuța“, cred că știi părințele Dabici despre cine este vorba, căci aceasta îți este prietenul cel mai bun? Nu pot lăsa nici aceea a nu spune, că între membrii frunțași este și unul, care până în ziua de azi nu mai puțin de cât 6 mueri li-a premenit, și e un feciorandru de vre-o 27 ani. Morala! Domnule părințele! Afară de aceea sunt între membrii grade de rudenie. Ca sfârșit încoronează: că părințele Dabici este ginerele parohului-concubinat, Fotie Adamescu, membrii amândoi comitetului-frunțaș. Morale părinte! Oare în ambiția ta părințele, într-atâta te-ai uitat de tine, încât nu știi, că în comuna noastră mai ai și alți bărbați luminați și meritați, ca bunăoară: colegul-preot Veniamin Bălan, notarul Ștefan Lipovan, care știi că este individul acela, care a pus fundamentul sionului nou, căci dacă nu era un Lipovan, tu și socrul tău, Fotie Adamescu, mărturisesc sincer, biserică în Cacova nu s'ar mai fi ridicat, căci să nu crezi, că nu știu aceea, că socru-ți n'a plătit camătă nici până azi după o obligație, — bani împrumutați dela sf. biserică. Ai uitat și aceea, că mai ai în comună pe învățătorul penzionat, Traian Linția, care cu multă trudă a chivernisit averea bisericii, purtând socotelile bisericești timp de 30 ani fără a căpăta nici o remunerație. Ai uitat și aceea, că ai în comună și pe învățătorii: Ioan Cioc și Aurel Balan, cari știi bine, cu câtă perseverență lucră în școală pentru înaintarea comunei. Te întreb acuma părinte, oare așa ai învățat în sf. teologie ca să probagi ură, desbinare și să eschizi pe oameni meritoși dela locul acela, unde le compete, ca apoi să-ți poți face daraverurile.

Apoi te mai întreb și aceea părințele, oare scandalul produs în Lunia Paștilor, cui este a se atribui?

Nu! Cu aceste apucături nu-ți vei putea face daraverurile în aceasta comună frunțașe, pe care alți bărbați au cârmuit-o bine, căutând a lucră într-acolo, ca întotdeauna să domineze buna armonie.

Oare dela un preot cu caracter, astfel de lucruri se pot aștepta: ură și desbinare? Căci după lege nici nu-ți compete a te amesteca în afacerile noastre, căci sfinția Ta ești administratorul mănăstirei „Călugăra“, dar cu atât mai vartos s'ar conturbă liniștea

comunei noastre, plane ca călugăr. Oare de acolo ne-aduci aceste frumoase învățături? Eu nu cred, căci acolo se învață mai multă smerenie.

În fine, ca închiere, îți recomand învățătura sf. scripturi, care zice: „Fericiți sunt făcătorii de pace, că aceia fii lui D-zeu se vor chemă“. Ai auzit părințele Dabiciu? Atâta deocamdată.

Veritas.

Abuzurile sevârșite pe baza reg. nou în dieceza Caransebeș.

III.

În Nr. 28 am arătat cazul din Cornevea, acum continuez! Meditând asupra §§-lor reg. nou, — astfel nu pot înțelege, că Înalțul Congres național cum a modificat cuprinsul §-lui 7, care e următorul:

„Dacă într'o parohie este numai un preot și acela din cauza neputinței dovedite..., cerând... și fiind *dotatiune* corăspunzătoare, i-se poate da capelan...“ În acest § apriat se susține un preot, deci deducerea este: unde sunt 2 preoți, capelanie, nu se poate sistemiza cu drept de succesiune și totuși în dieceza noastră ce este realitatea? Unde numai interesele familiare ori materiale au pretins, acolo deși sunt doi preoți, unuia, ba chiar ambilor s'au dat capelani! E de necrezut, că congreșiștii să nu fi cunoscut realitatea stării noastre preotești? Știutor bine, că sunt parohii cu 2 sau 3 preoți, deci întreb, ce senz a avut a stiliza § 7 în felul: *dacă numai un preot?*“

Dilemma este: ori Congresul național a intenționat sistarea îngrămădirii preoților într'o comună, — aceasta intențiune este foarte bună, — deci pe cei cari nu au respectat acest §, trebuesc luați la răspundere aspră și trebue susținut acest § *cu orice preț în viitor* — ori este greșeală de tipar — și trebuiă imediat prin o interpretare din partea Cosist. Mitropolitan rectificată. Să vedem realitatea în dieceza Caransebeșului? Interpretarea în sensul de mai sus nu există, prin urmare cu drept cuvânt afirm, că s'a făcut *abuz*, necinstind legea superioară! Servească faptele concrete de documente:

1. *In tractul Lugojuului* sub Nr. 6568 B/1908 Conzistorul diecezan admite în *Lugojel* capelanie, pe lângă preotul Ioan Chevreșan, deși și Ioan Bontilă încă e preot în Lugojel. (Vezi F. D. Nr. 12.)

2. a) *In tractul Vârșetului* sub numărul 5053 B/1907 s'a admis capelanat pe lângă Simion Balea, deși Sava Sacoșan încă e preot în Grebenaș; (F. D. Nr. 23.)

b) sub Nr. 1405 B/1908 s'a admis capelanatul pe lângă Petru Folea, deși Dimitrie Stoilă încă-i preot în Șemlacul-mare. (F. D. Nr. 32.)

3. *In tractul Panciovei* sub numărul 4802 B și 4803 B/1907 s'a admis capelanat pe lângă Petru Murgu, cât și pe lângă Ioanichie Neagoe din Petrovoselo. (F. D. Nr. 9.)

În scurt iarăș demonstrez, că dreptatea este pe partea mea, când combătusem reg. nou în fașie afirmând; „Reg. nou va servi de mijloc multora neputințioși, — vor trece peste el, pentrucă ne este slabă cârma din centru!“ — Zis'am atunci colegilor, — când mulți nu credeau celor scrise de mine, —

că vine timpul, când le voi arăta toate în golătatea lor cu nrii deciselor conzistoriale. — Cei cari nu au crezut, trebue să creadă acum!

„Teologul“.

BIBLIOGRAFIE.

Biblioteca pentru toți Nr. 460—461.

Precocii, roman de Destoievski. Traducere de N. Dașcovici.

Scrierea aceasta e o povestire întunecată și tragică în care marele scriitor rus redă cu o admirabilă putere psihologia unor copii ruși puși în contact mai de aproape cu mizeriile unei vieți chinuite și având o mentalitate aparte, o precocitate bolnăvicioasă care ne înfioară. Ei văd toate injuriile și umilințele pe cari le suferă părinții lor din partea celor mari și vedem clocotind în ei revolta și dorul de răzbunare din cari se plămădesc luptătorii pentru libertate.

Precocii abundă în scene cari impresionează adânc, scene mari de durere cum e aceea a tatălui lui Iliușa, care e târât de barbă în stradă, și care de teamă să nu fie judecat aspru de copilul său are reînvieri sublimе de demnitate. Tot așa de admirabilă scena morții și a înmormântării. Prețul 60 bani.

A se cere gratis dela Librăria editoare Leon Alcalay, București, catalogul complet al acestei „Biblioteci pentru toți“, care se sporește în mod regulat cu câte 2 volume noi pe fiecare săptămână și care cuprinde peste 470 numere bine alese din toate ramurile literaturii române și străine, precum: Nuvele, Romane, Poezii, Teatru, Știință popularizată, scrieri pentru tinerime etc.

Prețul fiecărui număr de 100—120 pagini costă minimul preț de 30 bani.

Poșta Redacției.

Unul din graniță. Nrul viitor. Altor colaboratori, pe lângă salutări, îi rugăm de paciență.

Dela direcțiunea gimnaziului superior regesc de stat din Caransebeș.

Anunț școlar.

Cu ocaziunea începerii anului școlar 1909—1910 din 1 Septembrie n. se va deschide și clasa III-a gimnazială.

Deoarece direcțiunea încă din bună vreme trebue să se acomodeze împrejurărilor, se avizează prin aceasta toți aceia, cari voesc a se înscrie în gimnaziul superior — îndeosebi în clasa I și III, să se prezenteze în cancelaria direcțiunii (edificiul școalelor de stat din Caransebeș, etajul de jos) în zilele de 30 Iunie, 1 și 2 Iulie st. n. dela orele 9—12 a. m., în interesul propriu, spre înscriere; deoarece la începutul anului școlar din 1 Septembrie se vor primi numai atâția elevi, cât vor permite împrejurările.

La înscriere e dator a se prezenta fiecare elev în persoană, însoțit de părințele, eventual tutorul său.

La înscriere sunt de neapărată trebuință următoarele documente: 1. Atestat de naștere; 2. Atestat despre absolvirea cu suc-

ces a clasei IV elementară; 3. Atestat despre altuirea din nou. Fără de aceste documente nu se primește nimeni. E de însemnat, că acei băeți, cari sunt născuți din anul 1895 luna Octomvre încoace numai cu atestat de naștere dela *matriculantul civil*, au să se prezenteze. Aceia, cari nu pot documenta, că au fost din nou oltuiți, sunt datori cu începerea anului școlar 1909/1910 a se supune altuirii la medicul școlar.

Cu ocaziunea primirii, fiecare elev e dator a solvi următoarele taxe:

Taxa de înscriere	6 cor — fil.
Pentru testimoniu școlar	1 „ 50 „
Taxa pentru biblioteca tin.	1 „ 40 „
Pentru timbre	— „ 30 „
Taxa pentru cerneală	— „ 30 „
Taxa pentru cant	1 „ 50 „
Pentru fond. de excurs. știen.	1 „ — „
Laolaltă:	12 cor — fil.

De neplătirea acsstei taxe nime nu se favorizează.

Afară de aceasta fiecare elev e dator a solvi — în urma ordinațiunii Inalt. Minister Nr. 97,748/1907 — anual suma de 48 coroane taxa fundamentală școlară în $\frac{1}{4}$ rate (*de câte 12 coroane*), afară de acei elevi, cari în anul sc. 1908/1909 au fost primiți fără această taxă și pe baza documentului de neplătire s'au favorizat de aceasta.

E de însemnat, că *elevii înscriși în I clasă*, pe baza testimoniuului școalelor populare, pe prima jumătate a anului școlar, nu se favorizează de *gratuit*, ci numai în urma testimoniuului primit de pe semestrul I, pot înaintă rugările pentru neplătirea taxei a doua jumătate a anului școlar.

Înscrierile se consideră de *stabile* și nici decum provizorii. Taxele solvite nu se pot cere spre înapoiare.

Înscrierile ultime se vor efectui în zilele de 1, 2 și 3 Septemvrie dela orele 9—12 a. m.

Tot atunci sunt datori a se prezentă la superioritățile școlare toți acei elevi, cari în zilele din Iunie și Iulie s'au înscris deja.

Caransebeș, 12 Iunie n. 1909.

Kalkbrenner Antal,
directorul gimnaziului sup. reg.

NOTĂ. Pentru primirea în internatul „Comunității de avere“ — toți accia, cari doresc a fi primiți — au să se adreseze oficiului prezidențial al „Comunității de avere“. La direcțiunea gimnaziului nu se dau deslușiri în această privință.

Cancelaria advocațională

Avizez prin aceasta onoratul public, că mi-am mutat cancelaria din casa Rezacs, în casa mea proprie din Strada C. Burdia Nr. 366, (în vecini cu cazarma de jandarmi.)

Dr. Gergely Illés,
advocat.

No. 1427/1909.

Publicațiune.

În zilele dintâi a luni lui Septemvrie a. c. st. n. își iau începutul prelegerile în clasa I, II și III a gimnaziului superior din Caransebeș.

După informațiunile primite dela direcțiunea acestui gimnaziu înscrierile școlare se vor face în 1 și 2 Iulie a. c.

Pentru înlesnirea cercetării acestui gimnaziu de către fii foștilor grănițeri, Comunitatea de avere, face cunoscut că va primi în internat 130 până 140 de elevi, fii d'ei împăduriților, care pe timpul de școală, pe lângă hainele indispensabile vor beneficia și de întreținere gratuită. Preferiți sunt aceia, care au terminat clasa I sau II cu succes.

Părinții, respective tutorii pruncilor primiți în internat vor avea așa dară să grijească numai de plățirea didactului și a taxelor de înscriere școlare, de procurarea cărților și a revizitelor necesare pentru desemn și scriere.

Onoratul oficiu comunal este rugat a publica interesaților, că acei grănițeri, cari doresc ca fii lor, înscriși în I, II și III gimnazială, să fie pri-

miți în internatul Comunității de avere să-și înainteze rugările până la finea lui Iunie a. c. st. n.

Petițiilor sunt a se accludă:

1. estras de botez,
2. atestat școlar,
3. atestat estradat din partea foresteriilor Comunității de avere precumcă, aparține familiilor împăduriților.

Părinții acelor elevi, cari au fost în anul școlar 1908/9 alumni ai internatului au să alătore rugării numai atestatul despre progresul în studii.

Caransebeș, la 8 Iunie 1909.

Constantin Burdia m. p.
Consilier aulic, președinte.

UNELTE (stelajuri, lăzi etc.)

necesare pentru o prăvălie, se vând din mână liberă.

Informațiuni mai aproape dă

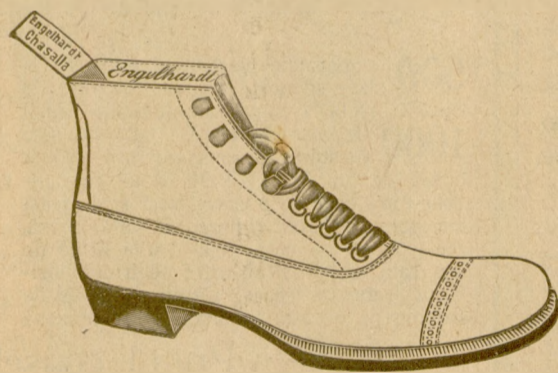
Ioan Fara,
tinicher în Caransebeș.

R. GRAU și FIUL CARANSEBEȘ

Telefon 47.

păpucar.

Telefon 47.

Cel mai mare magazin pentru domni, dame și copii.

Singurul vânzător a renumiteilor fabricate:

„Cobrak“,
„Danubia“, „Chasalla“

precum și a ghetelor curat americane.

Galocini curat de Petersburg marca „Treiunghiu“.
Face ghetete fine, moderne după măsură.
Lucrătoare arangiată de a lucra cu mașini.

— Reparează prompt și eftin. —

ILUMINAȚIE ELECTRICĂ CU STABILIMENT

pentru castele, edificii economice, fabrici, otele după propriul sistem.

Se poate combina cu apaduct și mașini agronomice.

Multe referințe de primul rang.

Indrumări și prospecte dă

SINGER F. și R.

antreprisă de inginerie și electrotehnică

Budapest, V. Kálmán-utca 15.

TELEFON 63—01.

Mersul trenurilor.

Din Caransebeș la Lugos pleacă:

Trenul Expr.-Orient: în fiecare Miercuri și
Duminică la 6 oare 2 min. p. m.

Trenul accelerat: la 5 oare 28 min. dim. și
11 oare 21 min. a. m.

Trenul personal: la 3 oare 55 m. dim., 9 oare 42
min. a. m. și 4 oare 59 m. p. m.
și seara la 6 ore 15 m.

Din Lugos la Caransebeș sosește:

Trenul Expr.-Orient: în fiecare Joia și Du-
minica la 6 oare 33 m. dim.

Trenul accelerat: la 4 oare 53 min. p. m.
și 10 oare 33 minute seara.

Trenul de persoane: la 8 oare 48 min. dim.
la 10 oare 42 m. a. m., la 5 oare
57 m. p. m. și la 9 oare 56 m.
seara.

Din Caransebeș la Orsova pleacă:

Trenul Expr.-Orient: în fiecare Joia și Du-
minica la 6 oare 33 m. dim.

Trenul accelerat: la 4 oare 53 m. p. m. și
la 10 oare 33 m. seara.

Trenul de persoane la 10 oare 42 m. a. m.
și 5 oare 57 m. p. m.

Din Orsova la Caransebeș sosește:

Trenul Expr.-Orient: în fiecare Miercuri și
Duminica la 6 oare 2 m. p. m.

Trenul accelerat: la 5 oare 28 m. dim. și
la 11 oare 21 m. a. m.

Trenul de persoane: la 9 oare 42 m. a. m.
și la 4 oare 59 m. p. m.

Caransebeș—Bouțari—Hațeg.

Din Caransebeș spre Bouțari pleacă:

Tren de persoane: seara la 6 oare 2 m. și
dimineața la 11 ore 22 m. So-
sește în Bouțari: seara la 8 ore
40 m., d. am., la 1 oră 59 min.

Din Caransebeș spre Hațeg pleacă:

Tren de persoane: dimineața la 11 ore 22 m.
Sosește în Hațeg d. am. la 5 ore.

Din Hațeg spre Bouțari pleacă:

Tren de persoane: Sara la 5 ore 28 min.
Sosește în Bouțari la 8 ore și
59 mi. seara.

Din Bouțari spre Caransebeș pleacă:

Tren de persoane: Dimineața la 5 ore 9 min.
Sosește la Caransebeș: la 7 ore
30 min. dimineața.

Din Hațeg spre Caransebeș pleacă:

Tren de persoane: Dimineața la 10 ori și
21 minute. Sosește la Caransebeș
d. am. la 4 ore 30 min.

„MEHADIA“

Casă de păstrare pe acții în Mehadia.

Acoardă împrumuturi hipotecare replăti-
bile în 10, 15, 20 ani în rate semestrale;
împrumuturi cambiale cu acoperire hipote-
cară, escontează cambii cu 3, eventual cu
2 subscrieri, pe timp de 3 până la 6 luni,
acoardă împrumuturi (anticipatiuni) pe ama-
nete și pe efecte. Primește

depuneri spre fructificare

pentru cari solvește 6% interese. Interesele
neridicate se adaugă în 6 luni, anume la
1 Ianuarie și 1 Iulie a fie-cărui an la ca-
pital și se fructifică mai departe. Darea
pentru interesele de depuneri o solvește
institutul. Depuneri se pot face și prin poștă,
având a se indica adresa exactă a de-
ponentului. Rezolvarea urmează cu întoar-
cerea poștei. Abziceri și ridicări încă se pot
face prin poștă.

Diracțiunea.

1832. szám, Adó. 1909.

Publicațiune.

În senzul art. de lege 44 §. 10.
din anul 1883. se aduce la cunoștință,
că prescrierea dării de câștig de clasa
a VI-a pe anul 1909 s'a pus la ve-
derea publică din 12—20 Iunie 1909.
și se poate vedea între orele oficioase
la controlorul orașului.

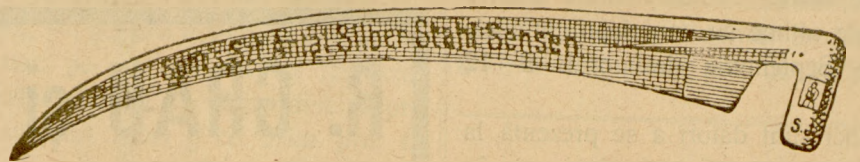
Puskov,

v. adóhivatal- és pénztári főnök.

Un elev de tipografie

din casă bună, care a absol-
vat cel puțin 2 clase civile
sau gimnaziale și a împli-
nit etatea de 15 ani, află
aplicare în tipografia
Josif Jacobovits, Caransebeș.

Cea mai bună coasă în lume

este coasă de oțel de St. ANTON și se poate căpăta singur numai dela St. ANTON fabrică din oțelul de tun mestecat cu cel mai mobil metal, un metal special, care este secretul fabriciei.

500 de coroane plătesc celui-ce este în stare să arate o coasă de oțel de tun St. ANTON cumpărată dela altă firmă.

1000 de coroane plătesc celui-ce este în stare să găsească între 100 de coase de tun St. ANTON două rele. — Cel-ce are lipsă de o coasă bună și de toată increderea. să nu cumpere o altă coasă, până când nu cere dela vestita firmă de sus catalogul ilustrat, care se trimite oricărui gratuit și franco. Cereți un astfel de catalog pe o cartă poștală. Lunile de iară

sunt cele mai potrivite pentru adunarea de comande. Cei-ce adună comande primesc rabat! Garanță deplină. — Comandându-se 10 bucăți, o coasă se dă în cinste.

Serviciu conștințios! Mai multe mii de scrisori de recunoștință și comande înnoite se pot arăta și pune la dispoziția ori-cui.

Briciu de oțel de diamant

cu garanță de 5 ani, costă 1 frt. 50.

Prețul coaselor „St. ANTON“:

lungime:	70	75	80	85
	fl. 1	fl. 1-05	fl. 1-10	fl. 1-15
lungime:	90	95	100	110
	fl. 1-20	fl. 1-25	fl. 1-30	fl. 1-50

La comande de 5 bucăți porto gratuit. La comandare de 10 bucăți se dă o coasă și porto gratuit.

ANUNCIURI

se primesc în toate zilele cu prețurile cele mai
:: moderate la administrația foii noastre. ::

S'a tipărit cu farbă dela firma KURZWEIL JÁNOS și SOȚII, fabricant de farbe BUDAPESTA, în tipografia JOSEF JACBOVITS, CARANSEBES.